

”The Rise of the Nones” - Hvorfor flere amerikanere bliver sekulære og hvad det betyder for USA¹

af Phil Zuckerman, Ph.D., Professor of Sociology and Secular Studies ved Pitzer College, Claremont, Californien.

E-mail: Phil_Zuckerman@pitzer.edu

De seneste meningsmålinger viser, at andelen af amerikanere, der er ikke-religiøse er højere end nogensinde før. Denne artikel ser nærmere på denne hidtil usete vækst i ”ikke-religion” eller irreligiøsitet i USA over de seneste 25 år, forklarer de forskellige årsager og diskuterer hvilken effekt denne stigning vil få på det amerikanske samfund i de kommende årtier.

Indledning

Der er ingen tvivl om, at religiøsiteten har været faldende i det sidste århundrede i Europa - såvel som i andre udvalgte industrialiserede nationer rundt omkring i verden som Canada, Australien og Japan. Data om sekularisering i disse samfund er næsten uigendrivelige.² Uanset om vi måler tro, religiøsitet, kirkegang, hyppigheden af bøn, dåb, selv-identifikation af tro og

¹ Artiklen er en oversættelse af ”The Rise of the Nones – Why more Americans are Becoming Secular and What that Means for America” udgivet i *Theism and Public Policy: Humanist Perspective and Responses*, redaktør Anthony Pinn, Palgrave Macmillan, 2014. I artiklen er det engelske begreb ”irreligion” oversat som ”irreligiøsitet” og ”ikke-religiøse” bruges som oversættelse af ”nones”.

² Steve Bruce, *Secularization* (New York: Oxford University Press, 2011); Steve Bruce, *God is Dead: Secularization in the West* (Malden, MA: Blackwell, 2002); Ian Reader, ”Secularization, RIP? Nonsense! The ‘Rush Hour Away from the Gods’ and the Decline of Religion,” *Journal of Religion in Japan* 1 (1:2012): 7-36; David Voas and Siobhan McAndrew, ”Three Puzzles of Non-religion in Britain,” *Journal of Contemporary Religion* 27 (1:2012): 29-48; Phil Zuckerman, ”Atheism: Contemporary Numbers and Patterns,” i *The Cambridge Companion to Atheism*, red. Michael Martin (New York: Cambridge University Press, 2007); Jack Shand, ”The Decline of Traditional Christian Beliefs in Germany,” *Sociology of Religion* 59 (1998): 179-84.

religion - eller enhver anden indikator af religion, så er både faldet i religiøsitet og den stigende sekularisering synlig i disse samfund.

Hvis vi tager Canada som eksempel, så var det for 100 år siden kun 2 % af befolkningen, der hævdede, at de ingen religion havde. Men i dag er det næsten 30 % af canadierne der svarer dette³, og ca. 1 ud af 5 canadiere i dag tror ikke på Gud.⁴ I Australien var det for 100 år siden mindre end 1% af befolkningen, der svarede, at de ikke havde nogen religiøs identitet, men i dag er det ca. 20% af australierne, der svarer dette - og den nuværende australske premierminister, Julia Gillard, har åbenlyst erklæret sig som ateist.⁵ I Holland var det for et århundrede siden omkring 10% af befolkningen, der svarede, at de var helt uden religiøs tilknytning; i dag er det over 40%.⁶ I Storbritannien er det nu næsten halvdelen af indbyggerne, der svarer, at de ingen religiøs identitet har overhovedet.⁷ Det samme er tilfældet i øjeblikket i Sverige, hvor omkring halvdelen af befolkningen selv identificerer sig som sekulære.⁸ Og desuden er det 61% af tjekkerne, 49% af esterne, 45% af sloverne, 34% af bulgarerne, og 31% af nordmændene, der ikke tror på Gud.⁹ Og 33% af den franske befolkning, 27% af belgierne, og 25% af tyskerne, der ikke tror på Gud eller nogen form for universel åndelig livskraft - og disse er alle de højeste tal for "ikke-tro" nogensinde konstateret i disse forskellige lande.¹⁰

Sekularisering har været lige så dramatisk i dele af østen. Tag f.eks. Japan som eksempel: i

³ Bruce, *Secularization*.

⁴ Bob Altemeyer, "Non-Belief and Secularity in North America," in *Atheism and Secularity*, red. Phil Zuckerman (Santa Barbara: Praeger, 2009); Reginald Bibby, *Restless Gods* (Toronto, Canada: Stoddart, 2002).

⁵ Bruce, *Secularization*.

⁶ Bruce, *Secularization*; Loek Halman, "Atheism and Secularity in the Netherlands," i *Atheism and Secularity*, volume II, edited by Phil Zuckerman (Santa Barbara: Praeger, 2010).

⁷ Samuel Bagg and David Voas, "The Triumph of Indifference: Irreligion in British Society," i *Atheism and Secularity*, volume II, red. Phil Zuckerman (Santa Barbara, Praeger, 2010); 2010; Alasdair Crockett and David Voas, "Generations of Decline: Religious Change in 10th Century Britain," *Journal for the Scientific Study of Religion* 45 (4:2006): 567-84. 2006; R. Gil, C.K. Hadaway, and P.L. Marler, "Is Religious Belief Declining in Britain?" *Journal for the Scientific Study of Religion* 37 (1998): 507-16.

⁸ Lars Ahlin, *Pilgrim, Turist Eller Flykting? En Studie av Individuell Religiös Rörlighet i Senmoderniteten* (Stockholm: Brutus Östlings Bokförlag Symposium, 2005).

⁹ Inglehart et al., *Human Beliefs and Values: A Cross-Cultural Sourcebook Based on the 1999-2002 Value Surveys* (Buenos Aires: Siglo Veintiuno Editores, 2004).

¹⁰ Eurobarometer Report, "Social Values, Science, and Technology," European Commission, 2005, set February 15, 2013, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_225_report_en.pdf; Jack Shand, "The Decline of Traditional Christian Beliefs in Germany," *Sociology of Religion* 59 (1998): 179-84.

1940'erne svarede omkring 60% af japanerne, at de havde en religiøs overbevisning, i 1970'erne var det tal nede på 33%, og i dag er det omkring 20%. Troen på eksistensen af åndelige væsener (såsom Shinto guder) er også faldet drastisk i Japan – den er på 13% i dag. Og tilbage i 1970 var der 96.000 buddhistiske templer, men i dag er dette tal nede på 75.000 – et fald på 20.000 på bare 40 år. Og af de resterende 75.000 templer, der stadig er aktive er cirka 20.000 dårligt bemandede. Endelig er det at have et buddhistisk alter i hjemmet og brugen af dem også faldet drastisk; kun omkring 26% af beboerne i byerne har sådanne altre i deres hjem.¹¹

Men hvad med USA? I mange år er USA blevet fremhævet som den store undtagelse fra det mønster af sekularisering vi ser andre steder. Og USA er efter alle parametre det mest religiøse af de moderne industrialiserede demokratier. Men dette er måske ved at ændre sig.

Stigende irreligiøsitet i USA

Selvom religion stadig gennemsyrrer det offentlige og kulturelle liv i USA, og selvom ikke-religiøse amerikanere bestemt stadig er i mindretal, så er deres antal stigende. Overvej følgende fakta om religion i USA:

- Andelen af amerikanere, der svarer "ingen", når de bliver spurgt, hvad deres religion er, er vokset fra 8% i 1990 op til et sted mellem 20% og 30% i dag.¹²

¹¹ Reader, "Secularization, RIP? Nonsense!"

¹² For tallet 30%, se WIN-Gallup International poll fra 2012; For tallet 20%, se: <http://www.pewforum.org/unaffiliated/nones-on-the-rise.aspx>; For 18% tallet, se Stephen Merino, "Irreligious Socialization? The Adult Religious Preferences of Individuals Raised with No Religion," *Secularism and Nonreligion* 1 (2012): 1-16; se også Putnam and Campbell, *American Grace*. Se også Cathy Lynn Grossman, "Survey Finds 19% Without Religious Affiliation," af Cathy Lynn Grossman, *USA Today*, July 20, 2012, set 15. februar, 2013, <http://usatoday30.usatoday.com/news/religion/story/2012-07-19/no-religion-affiliation/56344976/1>; og også American Religious Identification Survey (2008): <http://commons.trincoll.edu/aris/publications/american-nones-the-profile-of-the-no-religion-population/>.

- I absolutte tal har cirka 660.000 amerikanere sluttet sig til dem, der svarer "ingen religion" i undersøgelserne hvert år i de sidste ti år.¹³ Så ikke-religiøse amerikanere er nu den næststørste "religiøse" gruppe i landet.¹⁴
- Omkring halvdelen af alle disse ikke-religiøse er ateister eller agnostikere, omkring en fjerdedel tror på en "højere magt", mens kun omkring 20% tror på en "personlig Gud."¹⁵ Så stigningen af irreligiøsitet betyder også samtidigt en stigning i ateisme og agnosticisme.
- 27% af amerikanerne svarer, at de ikke praktiserer nogen religion, og 22% svarer specifikt, at religion ikke spiller nogen rolle i deres liv.¹⁶
- Irreligiøsiteten er markant større blandt yngre amerikanere: 32% af amerikanerne under 30 år er uden religiøs tilknytning.¹⁷
- Langt størstedelen af ikke-religiøse amerikanere er tilfredse med deres nuværende identitet; blandt de mænd og kvinder, der i dag svarer "ingen" som deres religion, siger

¹³ "American Nones: The Profile of the No Religion Population":

http://www.americanreligionsurvey-aris.org/2009/09/american_nones_the_profile_of_the_no_religion_population.html

¹⁴ Laurie Goodstein, "Number of Protestant Americans is in Steep Decline, Study Finds," *New York Times*, October 9, 2012, set 15. februar, 2013, http://www.nytimes.com/2012/10/10/us/study-finds-that-the-number-of-protestant-americans-is-declining.html?ref=us&_r=0; Putnam and Campbell, *American Grace*.

¹⁵ Cragun et al., "On the Receiving End: Discrimination Toward the Non-religious in the United States," *Journal of Contemporary Religion* 27 (1:2012): 105-127; Joseph Baker and Buster Smith, "The Nones: Social Characteristics of the Religiously Unaffiliated," *Social Forces* 87 (3:2009): 1251-1263; ARIS, 2008 American Religious Identification Survey, "American Nones: The Profile of the No Religion Population," set 15. februar, 2013, <http://commons.trincoll.edu/aris/publications/american-nones-the-profile-of-the-no-religion-population/>.

¹⁶ Parade "Spirituality Poll results" survey: <http://www.parade.com/news/2009/10/04-spirituality-poll-results.html> from Oct.4, 2009

¹⁷ Se: "'Nones' on the Rise" Pew Forum Report: <http://www.pewforum.org/Unaffiliated/nones-on-the-rise.aspx>

Se også: "Rise of the Secularists" af Aronowitz at <http://www.good.is/post/the-rise-of-the-atheists-1-in-4-millennials-don-t-identify-with-any-religion/> og: "American Nones: The Profile of the No Religion Population":

http://www.americanreligionsurvey-aris.org/2009/09/american_nones_the_profile_of_the_no_religion_population.html

næsten 90%, at de ikke er interesserede i at lede efter en religion, der kunne være rigtig for dem.¹⁸

- Andelen af amerikanere, der tror, at religion "kan besvare alle eller de fleste af nutidens problemer" er 48% - et historisk lavt tal.¹⁹
- Af amerikanere født mellem 1925-1943 blev mindre end 4% opdraget uden religion, mens det hos dem, der blev født mellem 1956-1970 var 7%, og af de amerikanere, der blev født mellem 1971-1992 er det næsten 11%.²⁰

På baggrund af ovenstående bliver det tydeligt, at USA ikke er immun over for sekularisering, og samtidigt også, at denne udvikling har været signifikant inden for de seneste 25 år.

Religion i USA er nu på retur. Dette er på ingen måde en uundgåelig udvikling, og den er heller ikke irreversibel. Men det er uden tvivl sådan situationen er lige nu.

Årsager

Selvom der har været omfattende debat og diskussion om betydningen og definitionerne af sekularisering, vil jeg ikke opsummere denne diskussion her.²¹

Lad mig blot definere sekularisering, som den historiske proces, hvorved religionen bliver mindre markant i det sociale liv: troen på det overnaturlige falder, religiøse måder at få verden til at give mening på bliver mindre hegemoniske, fast deltagelse i religiøse aktiviteter falder og religion spiller en mindre og mindre rolle i de institutioner, der har magt og myndighed.

Efter min mening kommer den bedste teori om sekularisering fra Norris og Inglehart, der hævder, at en nedgang i religiøsitet på nationalt plan er forbundet med eksistentiel sikkerhed.²² Ifølge deres teori vil religion blive svækket og sekularisering styrket, når de fleste medlemmer af et samfund har en sikker eksistens (mad, vand, husly, job, uddannelse, adgang til medicin, etc.)

¹⁸ Se: "Nones' on the Rise" Pew Forum Report: <http://www.pewforum.org/Unaffiliated/nones-on-the-rise.aspx>

¹⁹ Jon Meacham, "The End of Christian America," Newsweek, April 13, 2009.

²⁰ Merino, "Irreligious Socialization?"

²¹ William Swatos and Daniel Olson, *The Secularization Debate* (Lanham, MD: Rowman and Littlefield, 2000).

²² Norris and Inglehart, *Sacred and Secular*.

og et relativt frit, sikkert og ikke-voldeligt liv. Det er selvfølgelig stadigvæk sådan, at på trods af den brede og tilsyneladende global anvendelighed af Norris og Inglehart tese, så er der mange årsager til sekularisering, som er unikke for et givet samfund. Dermed mener jeg blot, at visse lokale faktorer, som forårsager, at religion bliver svækket i et samfund ikke behøver være det, der forårsager faldende religiøsitet i et andet samfund. Eller et tredje. Enhver nation har sin unikke historiske udvikling, sine unikke kulturelle træk, for ikke at nævne de økonomiske, politiske, geografiske, etniske, racemæssige, seksuelle, religiøse, og kunstneriske særtræk. På trods af det imponerende teoretiske bidrag fra Norris og Inglehart, skal vi således fortsat være forsigtige med sådanne brede forsøg på at forklare sekularisering, der ignorerer idiosynkratiske, historiske, og lokale forskelle og særlige kulturelle særegenheder, der eksisterer mellem og blandt forskellige samfund.

Denne artikel beskæftiger sig naturligvis med USA, og det seneste fald af religiøsitet, vi ser her. Nedenfor vil jeg skitsere, hvad jeg anser for at være de mange specifikke årsager til denne tilbagegang.

Reaktionen mod det religiøse højre. Siden fremkomsten i 1980'erne af kristne, konservative grupper med en politisk agenda, som *Moral Majority* og *Christian Coalition*, er forholdet mellem konservativ republikanisme og evangelikal kristendom blev tættere og mere offentlig og åbenlys. Gennem 1990'erne og 2000'erne omfavnede flere og flere politikere på den republikanske fløj en konservativ kristen dagsorden, og flere og flere konservative kristne allierede sig åbenlyst med det republikanske parti. Der findes talrige eksempler, fra Michelle Bachman til Ann Coulter, fra Mike Huckabee til Pat Robertson. Med en vægt på emner, som at gøre abort ulovligt, kampen mod homoseksuelles rettigheder (især homoseksuelt ægteskab), støtte til bøn i skolerne, anbefalinger af afholdenhed som hovedtema i seksualundervisning, modstand mod stamcelleforskning, et ønske om at indskrænke velfærdsudgifterne, støtte til Israel, modstand mod våbenkontrol, og støtte til krigen mod terror, har konservative kristne fået en varm velkomst i det republikanske parti, som samtidigt har givet klart udtryk for deres åbenhed over for den konservative kristne dagsorden.

Dette har forårsaget en afstandtagen til kristendom hos mange, som politisk set er venstreorienterede eller moderate. Sociologerne Michael Hout og Claude Fischers overbevisende forskning indikerer, at en stor del af væksten i ikke-religiøse i USA faktisk skyldes

en reaktion mod den øgede og åbenlyse blanding af kristendom og konservativ politik. Som Hout og Fischers data indikerer, er stigningen af irreligiøsitet delvist relateret til det faktum, at mange mennesker, der havde en svag eller begrænset tilknytning til religion og var enten moderate eller liberale af politisk overbevisning, kom på kant med den konservative politiske dagsorden i *The Christian Right* og reagerede ved at bryde deres allerede noget svage tilknytning til religion.²³ Eller som sociolog Mark Chaves udtrykker det: "Efter 1990 syntes flere og flere, at det at sige, at man er religiøs, er ensbetydende med at sige, at man er en konservativ republikaner. Så folk, der ikke er republikanerne, er derfor nu mere tilbøjelige til at sige, at de ikke har nogen religion."²⁴

Reaktion mod pædofilisager i den Romersk-katolske Kirke.

En anden sandsynlig årsag til den seneste stigning af irreligiøsitet i USA, er reaktionerne efter skandalerne om pædofile præster i den Romersk-katolske Kirke. I årtier har de øverste inden for kirken sendt seksuelle overgrebsmænd til fjerntliggende sogne, i stedet for at få dem anholdt og retsforfulgt. Omfanget af denne kriminalitet er svær at overdrive: der var tusindvis af ofre og hundredvis af gerningsmænd, og alt imens var de øverste magthavende inden for kirken involveret i forsætlig fortællelse, voldsomme lovbrud, og en aggressive bagvaskelse af der, der forsøgte at rejse anklager - og alt sammen fuldstændigt straffrit. Men endelig blev omfanget af dette kriminelle netværk kendt, og kirken er blevet dømt til at udbetale milliarder af dollars i civile søgsmål lige siden. I 2003 brugte ærkebispedømmet i Boston over 100 millioner \$ til at finansiere retslige forlig med mere end 500 ofre for misbrug; i 2004 betalte Orange County Stift, Californien, 100 millioner \$ i forlig i en retssag om seksuelt misbrug anlagt af 87 sagsøgere, Sacramento Stift, Californien, har betalt 35 millioner \$ til 33 ofre, og Oakland Stift, Californien, har betalt 56 millioner \$ til 56 personer; i 2006 betalte Ærkebispedømmet Los Angeles 60 millioner \$ i forlig i 45 sager om påstået seksuelt misbrug; i 2007 blev der i Ærkebispedømmet Los Angeles afgjort endnu 508 sager om påstået seksuelt misbrug begået af præster og udbetalt et rekordbeløb på 660 millioner \$ og det Romersk-katolske Stift San Diego, Californien, betalte

²³ Michael Hout and Claude Fischer, "Why More Americans Have No Religious Preference: Politics and Generations," *American Sociological Review* 67 (2:2002): 165-91.

²⁴ Mark Chaves, *American Religion: Contemporary Trends* (Princeton: Princeton University Press, 2011), 21.

198 millioner \$ i forlig i retssager om 144 påstande om seksuelt misbrug.²⁵ Denne skandale vakte afsky hos mange amerikanere og katolikker. Og ikke blot var de faktiske seksuelle forbrydelser i sig selv moralsk afskyelige, men omfanget af forsøg på at dække over forbrydelserne fra kirkens øverste myndighed, som dermed gav forbryderne mulighed for at fortsætte, var også virkelig chokerende. Og som Barry Kosmins data indikerer, så fik det konsekvenser: mange katolske amerikanere flygtede fra den katolske kirke og sluttede sig til de "ikke-religiøse" i kølvandet på denne skandale.²⁶

Reaktionen efter 11. september. Væksten i irreligiøsitet i USA fik helt sikkert et boost i kølvandet på terrorangrebene den 11. september 2001. Ja, det er rigtigt, at umiddelbart efter angrebene strømmede folk til deres respektive religiøse bygninger²⁷, men denne pludselige stigning i kirkegang faldt hurtigt til et endnu lavere niveau end før angrebene. Og den mere langsigtede tendens blev en afsky for religion, i hvert fald hos nogle. Angrebene viste en åbenlyst umoralsk og barbarisk handling udført i Allahs navn. Og det førte til en stigende anti-muslimsk stemning, men også generelle anti-religiøse holdninger.

Voksende støtte til homoseksuelles rettigheder. I USA i dag er der kun én offentlig, åbenlys, og organiseret kilde til anti-homoseksuel ideologi og aktivitet, og det er religion. Der er ingen sekulære anti-homoseksuelle bevægelser. Det er de religiøse - fra afro-amerikanske præster til biskopper i Mormonkirken, fra evangeliske tænketanke til muslimske imamer - der danner et fælles, front kor af anti-homoseksuelle holdninger. Og derfor ser vi, hvordan flere og flere amerikanere ophører med at være homofobiske og begynder at støtte homoseksuelles rettigheder og samtidigt kølnes deres forhold til religion også.

²⁵ "Timeline: US Church Sex Scandal," BBC, September 7, 2007, set 15. februar, 2013, <http://news.bbc.co.uk/2/hi/americas/3872499.stm>.

²⁶ Barry Kosmin, "One Nation, Losing God," Point of Inquiry radio interview, 31. december, 2010, set 15. februar 2013, http://www.pointofinquiry.org/barry_kosmin_one_nation_losing_god/.

²⁷ Andrew Walsh, "Returning to Normalcy," *Religion in the News* 5 (1:2002): 26-28; Ralph Hood, Peter Hill, and Bernard Spilka, *The Psychology of Religion: An Empirical Approach* (New York: Guilford Press, 2009), 459-60.

Det kan være tilfældigt eller uden sammenhæng, at amerikanere i dag i alderen mellem 18 og 30 er den generation med den højeste grad af accept af homoseksualitet i nationens historie, og det samtidig er dem, der er mindst interesseret i at være religiøse, men jeg tvivler på det.

Internettet. Internettet har sandsynligvis haft en sekulariserende effekt på det amerikanske samfund igennem de seneste årtier.²⁸ For det første kan religiøse mennesker søge informationer om deres egen religion på nettet og pludselig - selv uden de ønsker det – blive bevidst om en bred vifte af kritik af eller åbenlyse angreb på deres tradition, i en form som de ellers aldrig ville være stødt på. Aflivning af myter bugner på internettet, og nettet udsætter tilhængerne af alle religiøse traditioner for skeptiske synspunkter, der potentielt kan underminere den personlige overbevisning. Og dermed kan det være med til at ryste en ellers afgrænset og sikker tilknytning til ens religion. Internettet giver også mulighed for at de, der helt privat har været i tvivl om deres religiøse ståsted, kan komme i forbindelse med andre, som også tvivler. Med andre ord, internettet fremmer og ansporer det sekulære samfund.²⁹ Endelig, og måske mest subtilt, kan internettet være delvis ansvarlig for den stigende irreligiøsitet blot igennem hvad det kan, hvad det er og hvad det tilbyder, hvordan det fungerer og den måde det interagerer med os og vores bevidsthed, vores ønsker og vores liv.

Internettet kan give os noget på et psykologisk plan, det kan have neurologiske effekter, eller det kan være med til at skabe noget på et kulturelt plan via forbindelsen mellem individ og computerskærm, noget dynamisk, der fortrænger religion, erstatter religion, eller svækker religion. De former for underholdning, der er til rådighed på internettet, dens spærreild af billedsprog, samtidighed, mental stimulation, det at kunne søge og klikke, jagten efter noget på nettet, tidsforbruget, forbrugermentaliteten, de sociale netværk, den virtuelle kommunikation – alt dette kan være med til at underminere religionens evne til at tiltrække vores interesse, kræve vores opmærksomhed, og røre vores sjæl.

Respektløshed over for religion i medierne. Mens *Christian Rights* tilstedeværelse i USA helt sikkert er blevet styrket af bevægelsens massive medieimperier, såsom det kristne

²⁸ Greg Armfield and Lance Holbert, "The Relationship Between Religiosity and Internet Use," *Journal of Media and Religion* 2 (3:2003): 129-44.

²⁹ Richard Cimino and Christopher Smith, "The New Atheism and the Formation of the Imagined Secularist Community," *Journal of Media and Religion* 10 (1:2011): 24-38.

Broadcasting Network, og mens religiøse programmer på tv findes i stort omfang, såsom *The 700 Club*, for ikke at nævne den store udbredelse af religiøse programmer i radioen – så er det stadigvæk et faktum, at i det sidste årti er flere meget populære tv-shows blevet åbenlyst irreligiøse, og er også åbenlyst begyndt at udstille religiøse ledere, behandle trosretninger satirisk, spotte religiøse mennesker, og håne religiøse overbevisninger. Fremtrædende blandt disse ikke-så-subtilt sekulære shows er *South Park*, *The Family Guy* og *The Simpsons*. Vi kan også inkludere Penn og Tellers program *Bullshit!* Og til disse ekstremt dygtigt producerede og ekstremt populære shows kan vi tilføje den respektløshed over for religion, som findes hos de tre meget populære talk-show-værter: Jon Stewart, Bill Maher, og Stephen Colbert. Alle kritiserer de religion på forskellige måder, og de tilbyder et decideret sekulært synspunkt, krydret med en masse humor og bidende hån. Efter min mening har denne type tv-shows en kulturel påvirkningskraft i forhold til sekularisering, især over for amerikanere under 30, der, som nævnt ovenfor, tilfældigvis er de amerikanere, der er mindst interesseret i religion.

Konsekvenser

Hvad betyder denne seneste stigning af ikke-religiøse for det amerikanske samfund i de kommende år? En sandsynlig konsekvens af den stigende irreligiøsitet i USA vil være en klar svækkelse af den stigmatisering, der længe har været knyttet til det at være "ikke-religiøs". Som den seneste forskning viser, er ateister og andre ikke-religiøse mennesker ikke særligt vellidte i USA.³⁰ For eksempel sagde 43% af amerikanerne, at de ikke ville stemme på en ateist som præsident, og her placerer de ateister i den sidste/værste position, efter muslimer (40% af amerikanerne sagde, at de ikke ville stemme på en muslim som præsident), homoseksuelle (30%), mormoner (18%), latinoer (7%), jøder (6%), katolikker (5%), kvinder (5%) og afrikanske amerikanere (4%).³¹ En undersøgelse viste, at næsten halvdelen af alle amerikanere ville misbillige det, hvis deres barn ønskede at gifte sig med en ateist, og i forhold til andre religiøse grupper eller andre former for minoritetsgrupper såsom afroamerikanere, mormoner,

³⁰ Karen Hwang, Joseph Hammer, and Ryan Cragun, "Extending Religion-Health Research to Secular Minorities: Issues and Concerns," *Journal of Religion and Health* 50 (2011): 608-622; R. J. Jenks, "Perceptions of two deviant and two nondeviant groups," *Journal of Social Psychology* 126 (1986): 783-90.

³¹ Jeffrey Jones, "Atheists, Muslims See Most Bias as Presidential Candidates," Gallup Poll, July 21, 2012, set 15. februar, 2013, <http://www.gallup.com/poll/155285/atheists-muslims-bias-presidential-candidates.aspx>.

muslimer, latinoer, etc. forholder det sig sådan at: "ateister er øverst på listen over grupper, som amerikanerne finder problematiske".³² Og yderligere forskning har konstateret, at mange amerikanere anser sekulære personer for at være egoistiske, umoralske, og utroværdige.³³ Men efterhånden som flere og flere amerikanere forlader deres tro og taler åbenlyst om deres ateisme, agnosticisme, og sekulær humanisme, kan vi forvente, at den negative stereotype forestilling om ikke-religiøse amerikanere vil mindskes. Efterhånden som flere amerikanere kommer til at forstå, at mange af deres bekendte, venner, naboer, kolleger og familiemedlemmer ikke tror på Gud, vil forestillingen om, at gudløshed er ensbetydende med umoral forsvinde; idéen om, at man skal være religiøs for at være i en god borger, vil forsvinde, og det synspunkt, at religion er nødvendig for et godt liv eller et godt samfund vil blive mere og mere vanskelig at opretholde.

En anden sandsynlig følge af stigningen i irreligiøsitet vil være et mere progressivt USA. Sekularitet og venstreorienteret politik synes at gå hånd i hånd; afvisning af religion er stærkt og konsekvent korreleret med venstreorienterede, progressive, eller radikale politiske synspunkter. Sekulære mennesker er i gennemsnit mere liberale eller progressive end deres religiøse jævnaldrende, er mindre tilbøjelige til at støtte dødsstraf, mindre tilbøjelige til at støtte krigen i Irak, mindre tilbøjelige til at støtte den statslige brug af tortur, og mere tilbøjelige til at støtte kvinders lighed, homoseksuelles rettigheder og legalisering af marihuana.³⁴ Og ikke-religiøse amerikanere er langt mere tilbøjelige til at støtte demokratiske kandidater til præsidentposten. For eksempel i valget i 2000, hvor 61% af ikke-religiøse amerikanere stemte på Al Gore; i 2004, hvor 67% stemte på Kerry; i 2008, hvor 75% stemte på Obama; i 2012, hvor 70% stemte på Obama.³⁵ Og ifølge den amerikanske *Religious Identification Survey 2008*, er kun 12% af ikke-religiøse registreret som republikanerne. Selvfølgelig er det ikke alle ikke-religiøse, som er politisk liberale – tag bare for eksempel den

³² Penny Edgell, Joseph Gerteis, and Douglas Hartmann, "Atheists as 'Other': Moral Boundaries and Cultural Membership in American Society," *American Sociological Review* 71 (2006): 211-34.

³³ Marcel Harper, "The Stereotyping of Nonreligious People by Religious Students: Contents and Subtypes," *Journal for the Scientific Study of Religion* 46 (2007): 539-52; Will Gervais, Azim Shariff, and Ara Norenzayan, "Do You Believe in Atheists? Distrust is Central to Anti-Atheist Prejudice," *Journal of Personality and Social Psychology* 101 (6:2011): 189-206.

³⁴ Phil Zuckerman, "Atheism, Secularity, and Well-Being: How the Findings of Social Science Counter Negative Stereotypes and Assumptions," *Sociology Compass* 3 (6:2009): 949-71.

³⁵ Pew Forum: <http://www.pewforum.org/Politics-and-Elections/How-the-Faithful-Voted-2012-Preliminary-Exit-Poll-Analysis.aspx>

konservative debattør Ayn Rand - men langt de fleste er.³⁶ Så den stigende sekularitet i USA lover godt for det demokratiske parti, og for progressive kernesager, især når det drejer sig om støtte til homoseksuelt ægteskab, adgang til lovlig abort, og bekæmpelse af global opvarmning. Desuden viser mange undersøgelser, at sekulære mennesker er mindre tilbøjelige til at være racistiske end deres sekulære ligemænd.³⁷ Så - hvem ved? - måske den seneste stigning i irreligiøsitet vil bidrage til at fjerne racisme fra amerikansk kultur også?

En tredje konsekvens af væksten af sekularitet vil højst sandsynligt være en stigning i individualisme i det amerikanske samfund, samt en svækkelse af følelsen af fællesskab - eller i det mindste den traditionelle følelse af fællesskab, som for de fleste amerikanere typisk har været af religiøs art. I hjertet eller kernen af det at være sekulær, i hvert fald for mange ikke-religiøse mennesker, er der en grad af mistanke over for fællesskabets diktater og grupper, hvor alle skal rette ind efter fællesskabet. Nye undersøgelser inden for psykologien viser, at ateister og agnostikere har en tendens til at værdsætte autonomi for den enkelte frem for loyalitet over for et kollektivt fællesskab³⁸, at ikke-troende har en tendens til at være mindre sociale, mindre konforme, og mere individualistiske end troende, i gennemsnit.³⁹ Og troende har en tendens til at have personligheder, der værdsætter eller er tiltrukket af ting som loyalitet, tradition, sikkerhed, og gruppefællesskab, mens sekulære ikke-troende, som regel er folk, der er "individualistiske, fordomsfri, og uden for de faste rammer" og som har "mindre behov for social støtte".⁴⁰ Og en nyere Pew-undersøgelse viste, at mens næsten 50% af alle amerikanere siger, at det at tilhøre et fællesskab af ligesindede er meget vigtigt for dem, så er det kun 28% af ikke-religiøse amerikanere, der svarer dette.⁴¹ Med denne vægt på øget personlig autonomi og den enkeltes ret til at forme sig eget liv bliver amerikansk sekularitet et

³⁶ Tom Flynn, "Does Secular Humanism Have a Political Agenda?" *Free Inquiry* 32 (6:2012): 18-21.

³⁷ Deborah Hall, David Matz, and Wendy Wood, "Why Don't We Practice What We Preach? A Meta-Analytic Review of Religious Racism," *Personality and Social Psychology Review* 14 (1:2009): 126-39; L. Jackson and B. Hunsberger, "An Intergroup Perspective on Religion and Prejudice," *Journal for the Scientific Study of Religion* 38 (1999): 509-23.

³⁸ Vassilis Sargolou, "Religiousness as a Cultural Adaptation of Basic Traits: A Five-Factor Model Perspective," *Personality and Social Psychology Review* 14 (2010): 108-125; Miguel Farias and Mansur Lalljee, "Holistic Individualism in the Age of Aquarius: Measuring Individualism/Collectivism in New Age, Catholic, and Atheist/Agnostic Groups," *Journal for the Scientific Study of Religion* 47 (2008): 277-89.

³⁹ Catherine Caldwell-Harris, "Understanding Atheism/Non-Belief as Expected Individual-Differences Variable," *Religion, Brain, and Behavior* 2 (1:2012): 4-47.

⁴⁰ Caldwell-Harris, "Understanding Atheism/Non-Belief as Expected Individual-Differences Variable."

⁴¹ Pew Forum: "Nones' on the Rise:" <http://www.pewforum.org/Unaffiliated/nones-on-the-rise.aspx>

klart udtryk for individualisme.⁴² Som Georgetown University professor Jacques Berlinerblau sarkastisk har formuleret det, "sekularisme har et "vi"-problem. Sekularister bruger ikke "vi".⁴³

Ikke at have et "vi" kan helt sikkert have sine ulemper. Mange undersøgelser viser, at i gennemsnit, lever mennesker, der tilhører og er faste deltagere i religiøse menigheder længere end dem, der ikke er religiøst aktive.⁴⁴ Og de religiøse lider også mindre af depression⁴⁵, og rapporterer højere niveauer af subjektivt velvære⁴⁶, og de er også mere aktive i form af velgørenhed og mere generøse.⁴⁷ Så stigningen af sekularitet – som også er et spørgsmål om øget individualisme og nedsat deltagelse i de traditionelle fællesskaber – kan komme til at sætte et alvorlig præg på mange amerikanere, både psykisk og socialt. Hvorvidt sekulære amerikanere vil konstruere alternative fællesskaber, såsom humanistiske menigheder eller andre former eller manifestationer af sekulær socialitet for at erstatte religion, er endnu uvist.

⁴² John Nelson, "Japanese Secularities and the Decline of Temple Buddhism," *Journal of Religion in Japan* 1 (2012): 37-60.

⁴³ Jacques Berlinerblau, *How To Be Secular: A Call to Arms for Religious Freedom* (New York: Houghton Mifflin Harcourt, 2012), 113.

⁴⁴ Marc Musick, James House, and David Williams, "Attendance at Religious Services and Mortality in a National Sample," *Journal of Health and Social Behavior* 45 (2004): 198-213; Michael McCullough and Timothy Smith, "Religion and Health: Depressive Symptoms and Mortality as Case Studies," *Handbook of the Sociology of Religion*, edited by Michele Dillon (New York: Cambridge University Press, 2003), 190-206; Hummer et al., "Religious Involvement and U.S. Adult Mortality," *Demography* 36 (1999): 273-85.

⁴⁵ Harold Koenig, *Research on Religion and Aging: An Annotated Bibliography* (New York: Greenwood Press, 1995); Christopher Ellison, "Religion, the Life Stress Paradigm, and the Study of Depression," *Religion and Aging and Health*, edited by Jeffrey S. Levin (Thousand Oaks, CA: Sage, 1994); 1994; Jeffrey S. Levin, "Investigating the Epidemiological Effects of Religious Experience: Findings, Explanations, and Barriers," *Religion and Aging and Health*, edited by Jeffrey S. Levin (Thousand Oaks, CA: Sage, 1994).

⁴⁶ McCullough and Smith, "Religion and Health;" Koenig, McCullough, and Larson, *Handbook of Religion and Health*; Kenneth Pargament, "The Bitter and the Sweet: An Evaluation of the Costs and Benefits of Religiousness," *Psychological Inquiry* 13 (2002): 168-81.

⁴⁷ Putnam and Campbell, *American Grace*; Arthur Brooks and James Q. Wilson, *Why Really Cares? The Surprising Truth About Compassionate Conservatism* (New York: Basic Books, 2007).

